

Máte strach z bakterií? - Berte to rozumně

Jak již bylo uvedeno předchozích článcích časopisu Alert Diver, mohou mikroby pocházející z různých zdrojů a přenášené potápěčskou výbavou představovat pro potápěče skutečné riziko.

Vypůjčená výbava a oplachovací nádrže mohou obsahovat spousty bakterií, plísní, virů a améb hrozících rozšířením různých nemocí.

Nevěřte, že potápěčská střediska používají ve svých oplachovacích nádržích baktericidní prostředky - zpravidla tomu tak není

Dá se to říci i takto: Některá střediska tyto prostředky používají, jiná tak nečiní. Ale i v kladném případě poté, co 20 potápěčů vloží svou výbavu po provedených ponorech do těchto nádrží, bude zde mikrobiální znečištění příliš vysoké na to, aby se dalo zcela odstranit dezinfekčním prostředkem.

Oplachováním regulátoru ve stejné nádrži, kde se oplachují neoprenové obleky, se regulátor nevyčistí, neboť je nutno si připomenout zvyk mnoha potápěčů během ponoru si ulevovat. Většina potápěčských středisek má oplachovací nádrže oddělené podle účelu jejich použití - jedna nádrž bývá rezervovaná pro neoprenové obleky a boty, jiná pro regulátory a masky, další pro kompenzátory vztlaku (BCD) atd. V každém případě se však mikrobiální znečištění zhoršuje s počtem potápěčů, kteří do těchto nádrží vkládají svou výbavu. Výsledkem může být situace, kdy se oplachovací nádrž s původně čistou vodou rychle mění v zásobárnu nejrůznějších bakterií, virů a plísní. A vezme-li se v úvahu často mezinárodní složení skupin potápěčů pocházejících z nejrůznějších zemí, mohou být tyto mikroby stejně rozmanité jako jejich nositelé - a tudíž v případě infekce obtížně zvladatelné.

V současné době, kdy po celém světě rostou obavy z neustále se zvyšující odolnosti mikrobů na antibiotika (která kdysi bývala velice účinnou zbraní proti patogenním bakteriím), bychom se měli skutečně zamyslet nad svým chováním. Mnoho nádherných potápěčských destinací se nachází v méně rozvinutých zemích s nižší úrovní hygieny i zdravotnictví. V některých zemích ani nelze pít vodu z vodovodu, proč by se tedy v takové vodě měl oplachovat regulátor a kompenzátor vztlaku?

Oplachovací nádrže mají hlavně sloužit k ochraně výbavy před korozními účinky mořské vody, účelem jejich použití není primárně chránit proti mikrobům. Proto by se veškerá potápěčská výbava měla oplachovat odděleně pomocí hadice s proudem vody a poté někam pověsit a nechat pořádně uschnout. Jedná-li se o vlastní výbavu, mohou se samozřejmě používat dezinfekční prostředky doporučené výrobcem.

Jedná-li se o vypůjčenou výbavu, nezbyvá než se spolehnout, že v potápěčském středisku ji řádně vyčistili (což může být pravda, ale také nemusí).

Proč se vlastně oplachuje potápěčská výbava v nádržích s čistou vodou?

Oplachování se má provádět hlavně po ponorech v mořské vodě. Sůl působí velmi korozivně na všechny druhy materiálů, a jestliže se má výbava udržet co nejdéle neporušená a nepoškozená, měla by se z ní nejdříve co nejdůkladněji opláchnout sůl. Vlastní dezinfekce se provádí až následně.

Co lze učinit pro ochranu proti infekcím přenášeným při použití vypůjčené výbavy?

Za prvé se má používat vlastní výbava, kterou potápěč s nikým nesílí - vyjma manželů - a vyhýbat se použití hromadných oplachovacích nádrží. Nebo lze požádat o výměnu vody za čerstvou - jestliže to potápěčské středisko neprovádí samo od sebe (mnoha střediska tak činí). To se týká hlavně vody, kterou

se oplachují masky, šnorchly, regulátory, kompenzátory vztlaku, neoprenové obleky a všechny další části výbavy, které se dostávají do kontaktu se sliznicemi potápěče. Také se doporučuje používat vlastní lahve na dýchací plyn a boty.

Zásadně platí, že když potápěč používá svou vlastní výbavu, je také jejím jediným znečišťovatelem. Takto se snižuje možnost přenosu patogenů (bakterií, virů, plísni) od jiné osoby.

Na tomto místě je nutno přímo upozornit a vyzvat i instruktory a dive mastery: Jestliže musíte nad vodou vyzkoušet regulátor svého studenta pro nějakou ukázkou nebo chcete zkontrolovat, jestli je část jeho výbavy funkční, pak ji před navrácením alespoň rychle opláchněte, abyste se vyhnuli trapným pocitům a/nebo šíření choroboplodných zárodků.

Vak pro kompenzaci vztlaku - důkladně čistit a dezinfikovat

Kompenzátor vztlaku vyžaduje pravidelnou péči. Musí se čistit a dezinfikovat nejen zvnějšku, ale i zevnitř, a to roztokem určeným speciálně pro takový účel. Dezinfekční prostředek může vybit bakterie, viry a plísně, které pocházející ze vzduchu vdechovaného do kompenzátoru, nebo z jiných zdrojů. Ideální prostředí pro přežití patogenů vzniká především, pokud se kompenzátor ukládá nedokonale vysušený a v teple. Na kontaminaci plísněmi a bakteriemi je nejnáchylnější vak kompenzátoru a náustek vydechovací hadice. V případě vypůjčené výbavy je potřeba mít na paměti, že do kompenzátoru mohli před vámi vydechnout vzduch jiní potápěči. Vaky, které nejsou pečlivě udržované, mohou uvnitř obsahovat mnoho plísní, jejichž vdechování může způsobit velmi vážné infekce horních dýchacích cest. Za normálních okolností by se vak kompenzátoru vztlaku neměl nikdy použít k dýchání.

Po vyčištění vaku kompenzátoru nějakým dezinfekčním prostředkem je nutno jej několikrát důkladně vypláchnout čistou vodou a poté uložit s otevřenými ventily na chladné a suché místo.

Jak již bylo řečeno, situaci nepůjde pravděpodobně ovlivnit v případě vypůjčené výbavy, ale určitě lze správně a pečlivě postupovat v případě výbavy vlastní!

Regulátor, maska, šnorchl, boty

Použijte dezinfekční prostředek pouze na vnější části náustku a následně opláchněte čistou vodou. Regulátor nechte důkladně uschnout tak, že ho pověsíte na chladném a suchém místě. Nesmí se skladovat smotaný v brašně. Maska, šnorchl a boty se dezinfikují a oplachují podobně.

Dezinfekční prostředky se musí používat správně - nejdříve je nutno přečíst si návod

Čištění a dezinfekce výbavy se musí provádět správně a pečlivě, aby se výbava nepoškodila, což by mohlo znamenat pro potápěče ohrožení. Nesmí se namáčet v dezinfekčním roztoku příliš dlouho a po jeho použití se musí vše důkladně opláchnout čistou vodou. Vždy je nutno pečlivě si přečíst návod k použití.

Shrnutí

- Pořídte si vlastní výbavu – alespoň ty nezákladnější součásti, které přicházejí do kontaktu se sliznicemi, které jsou pro patogeny snáze překonatelné, než neporušená kůže.
- Používejte doporučené dezinfekční prostředky a vždy si nejdříve pečlivě přečtěte návod k jejich použití.
- Odstraňujte bakterie, viry a plísně pomocí dezinfekčních prostředků, které je opravdu ničí (např. prostředek [EW80 des](#) nebo nějaký srovnatelně účinný produkt doporučený výrobcem vaší potápěčské výbavy nebo vaším oblíbeným obchodem s potápěčskou výbavou).

- Výbavu vždy dobře vysušte v odvětrávaném, chladném a suchém prostoru. Vlhká výbava uložená ve vaku je ideální prostředí pro růst plísní. Skladování v teplém a vlhkém prostředí podporuje růst bakterií.
- Za normálních okolností nikdy nevdechujte vzduch z kompenzátoru vztlaku.
- Neoprenový oblek je možné omýt slabým detergentem a namočit do dezinfekčního roztoku.
- Jestliže si chcete výbavu vypůjčit, pečlivě si vyberte potápěčské středisko. Bude-li se vám zdát, že nejsou zajištěny dostatečné hygienické podmínky, vyhledejte jiné a potápějte se s někým jiným.